

JEAN-PIERRE LIÉGEOIS

NICOLAE GHEORGHE

Roma/Gypsies: A European Minority

ÎN MRGI REPORT (NUMĂRUL 4/1995)

În aprilie 1993, înaltul Comisar pentru Minorități Naționale a fost rugat să țină sub observație și să evalueze situația minorității romilor din zona OSCE. Această inițiativă a fost urmată și de alte acțiuni internaționale afirmative, a căror frecvență, în creștere în ultimii ani, are ca scop principal protecția și recunoașterea acestei minorități tradiționale, la nivel internațional și național. Chiar anul trecut, la București, problemele comunității romilor au fost unul dintre subiectele fierbinți ale Conferinței asupra Toleranței.

Căci în Europa, România este cu siguranță statul în care se află cea mai largă minoritate romă (între 1.800.000 — 2.500.000). Este firesc deci locul pe care îl ocupă referirile la situația acestora în cadrul statului român în numărul 4/1995 al trimestrialului **Minority Rights Group International — Report** având tema „**Romii/Țigani: O minoritate europeană**”. De la contextul istoric al migrării în Europa, la crearea unor spații, politic și, respectiv, cultural, în care minoritatea romă să se poată exprima, sînt trecute în revistă atitudini și posibile soluții.

„Politica negării”, larg aplicată din secolul al XV-lea față de această minoritate, implicînd excluderea, integrarea sau asimilarea, a dus la genocid, ca și consecință a unei atitudini politice dublată de o mentalitate istorică. Astăzi respingerea, însoțită de clișee rasiste, continuă să îngrijoreze. În multe state,

drepturile omului nu sînt aplicate membrilor minorității romilor, de la dreptul la judecată imparțială, la dreptul la muncă și educație. Aplicarea selectivă a drepturilor omului duce la insecuritate și stări conflictuale sau la conflicte deschise, ca acelea de la Hădăreni, în 1993 sau Bîcu, în 1995, precedate de alte cîteva, mai puțin mediatizate în România, ca cele din aprilie-mai 1991 din județul Giurgiu, totalizînd din 1989 și pînă azi în jur de 30 de incidente regretabil de similare. Cel mai „spectaculos” dintre acestea, Hădăreni, este analizat și prezentat în detaliile semnificative, alături de poziția și analizele experților și ale organizațiilor pentru drepturile omului. Reiese din acestea că nu numai în România, dar mai ales în țările postcomuniste nu există drepturi colective pentru minoritatea romilor în nici o formă acceptabilă, drepturi susținute și revendicate în numele comunităților romilor de către **Romani Union**, organizație reprezentativă a Congresului romilor.

Crearea unui spațiu politic și cultural a fost cerută și în septembrie 1994 de către OSCE, urmare a numeroasele recomandări și rezoluții asupra protecției minorității romilor, emise din 1969 și pînă azi. Organizațiile romilor, reunite în Congresul romilor s-au ocupat pînă acum mai ales cu atestarea originii și obținerea recunoașterii de către organisme și foruri internaționale. Dar din 1990, Uniunea Internațională a romilor s-a transformat într-un grup de presiune, ca ONG, în relațiile cu guvernele, fiind constructivă și în raporturile cu OSCE, Consiliul Europei și Comunitatea Europeană. Acest lucru indică dezvoltarea etno-politică a comunității romilor, afirmarea identitară și deci autoidentificarea culturală.

Jean-Pierre Liégeois și Nicolae Gheorghe, autorii acestui raport, al patrulea pe 1995 al MRG, configurează în interiorul revistei și un profil, conținînd rezumatul numărului și, în același timp, principalele căi de acțiune în rezolvarea problemelor minorității romilor, așa cum au fost ele trasate și individualizate de organizațiile internaționale. Selecția informației asupra istoricului și aspectelor politice și culturale s-a făcut urmînd criteriul practic. Dincolo de utilitatea sa de buletin întocmit de doi raportori competenți, numărul 4/1995 al MRGI — Report are și calitatea de a centraliza principalele date bibliografice ale subiectului urmărit. □

(Alina Cadariu)